

ONDERWEG

Kerkblad van de Protestantse Gemeente Elst (Gld.)

47e jaargang nr. 7 • september 2026

MEDITATIE

Start en nieuw begin

De vakantie is weer voorbij! De koffers liggen weer op zolder, de scholen zijn weer begonnen en de meeste mensen zijn weer aan het werk. Een nieuw seizoen wacht. In de klas, op het bedrijf en in het verenigingsleven. De tijd van luieren, uitslapen, nóg een kopje koffie, dat boek uitlezen en eindelijk die verklus afmaken is nu definitief voorbij. En hopelijk hebt u allemaal nieuwe krachten opgedaan in de achterliggende zomer, of u nu betaalde arbeid verricht of niet.

Ook in de kerk beginnen we weer opnieuw. In veel kerken wordt er een 'Startzondag' gehouden. Ook in onze gemeente in Elst is de Startzondag dit jaar weer terug van weggeweest. Deze zondag markeert de start van het nieuwe kerkseizoen. Vergaderroosters treden weer in werking, doorweekse activiteiten vinden weer plaats, plannen worden gemaakt en voorbereidingen getroffen voor de tijd die voor ons ligt. Voor je het weet is het weer kerst en zingen we met z'n allen 'Stille Nacht'!

Toch zijn er kritische stemmen die zeggen: waar starten we nu eigenlijk mee in de kerk op Startzondag? Gaan we niet gewoon verder waar we gebleven waren en is het jaar dat wacht niet min of meer een herhaling van het voorafgaande? En dan: het kerkelijk jaar loopt toch af in de zondagen van de Voleinding en begint juist bij Advent? Liturgisch gezien heeft Startzondag toch helemaal geen geldige papieren??

Dat is natuurlijk helemaal waar. Startzondag is geen bijbels begrip. Het is gewoon een keer ingevoerd, net zoals de eindmusical in groep 8, de afsluitende barbecue bij de voetbal en de vrijdagmiddagborrel op het werk. Er zit geen gelovige of theologische achtergrond achter. Het levert over het algemeen wél een mooie dienst, een gezellig samenzijn en een samenbindend gebeuren op! En dat is ook heel belangrijk in een gemeente!

Maar er is meer dan dat. Want wat wél bijbels is, dat is: starten en daarbij opnieuw beginnen. Niet op de manier zoals je het altijd gedaan hebt, je voegen in de eeuwige tredmolen van opgaan, blinken en verzinken. Nee: dezelfde dingen doen, maar dan anders dan voorheen. Met nieuwe ogen kijken. Niet in oude valkuilen trappen, maar het eens over een andere boeg proberen. Je net aan de andere kant uitgooien. Oude wijn in nieuwe zakken. Je omkeren, zoals Maria bij het graf. Opstaan en verdergaan. Leven van vergeving.

Er is een mooi bijbels symbool hiervoor. In dat symbool staan de eerste en laatste letters van het griekse alfabet: de alpha en omega, gevat in het christusmonogram: de eerste twee letters van het woord Christus in het grieks. Dat christusmonogram (zie plaatje) verwijst naar Christus die zei: 'Ik ben de opstanding en het leven'. Zijn einde was een nieuw begin. Een nieuw begin van leven voorbij de grens van zijn dood. Zo vertrouwen wij daarop in de kerk. En tegelijkertijd was het einde van zijn leven hier op aarde het begin van de kerk: de wereldwijde gemeente van Christus die gaat in zijn spoor en daar steeds weer andere wegen voor vindt. Tot op de dag van vandaag.

Wegen die we bij uitstek kunnen verkennen op een Startzondag, of aan het begin van een nieuw kerkelijk seizoen. Ik wens u een mooie, gezellige, verbindende start toe van een jaar dat ons vrolijk toelacht en ons uitnodigt om mee te doen!

*Hartelijke groet,
Ds. Aafke E.I. Zaal*

KERKDIENTEN

De kerkdiensten zijn ook te volgen of terug te kijken via de website www.pg-elst.nl of kerkdienstgemist.nl

Zondag 6 september

10.00 uur KERK

Ds. A. Rebel
organist: D. Luijmes

12.00 uur KERK

Orgelconcert

19.00 uur KERK

Henk Minnema
Taizéviering
organist: D. Luijmes

Zondag 13 september

10.00 uur KERK

Maaltijd van de Heer
Ds. A.E.I. Zaal
organist: IJ. ter Haar

Zondag 20 september

10.00 uur KERK

**vredeszondag/
startzondag**
ds. P.J.G. Jeroense
organist: IJ. ter Haar

Zondag 27 september

10.00 uur KERK

Poëzieviering
Ds. P.J.G. Jeroense
organist: D. Luijmes
m.m.v. G-noot

Zondag 4 oktober

10.00 uur KERK

Gezinsdienst
Drs. R. van Dijkhuizen
Lisette Brandsma
organist: D. Luijmes

12.00 uur KERK

Orgelconcert

19.00 uur KERK

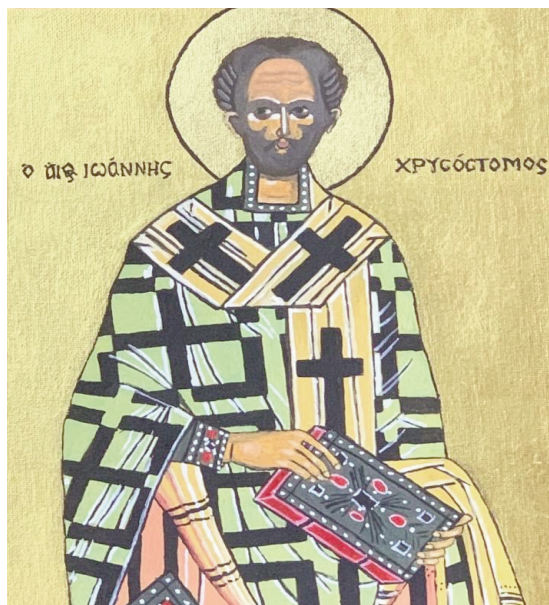
H. Minnema
Taizéviering
organist: D. Luijmes

TOELICHTING DIENSTEN

Taizéviering 6 september 2026

Vanaf september is er elke eerste zondag van de maand weer een oecumenische Taizéviering in de Grote kerk te Elst, van 19.00 tot 19.45 uur. Een viering met vaak korte, meditatief gezongen liederen uit Taizé, die enkele keren worden herhaald. Een viering ook om op adem te komen, om de stilte te zoeken, te luisteren naar een Bijbeltekst, een gedicht.

In het hart van de viering zijn we tien minuten stil. Daarin luisteren we naar wat God ons te zeggen heeft. Hij kan tot ons spreken door de zes iconen, die voor ons op de altaartafel staan. Vijf daarvan keren iedere viering terug, de zesde staat te boek als de icoon van de maand. In september is dat Johannes Chrysostamos.

Het is niet vreemd om te zeggen, dat iets tot je spreekt. Zo zeg je dat, als je een schilderij mooi vindt of als je bijvoorbeeld door een woord wordt getroffen. Als je mediteert of als je stil wordt van binnen, dan kun je soms zelfs verwonderd staan. Volgens de oosters-orthodoxe liturgie is dat bij uitstek het geval bij een icoon. Hier is het God, die tot je spreekt. Hij haalt je uit jezelf, zodat het ruim wordt van binnen.

Wat te zeggen van Johannes Chrysostamos, deze heilige uit de vierde eeuw? Hij was kerkvader en kerkleraar, van zowel het Westers als het Oosters

Christendom. Patriarch van Constantinopel, het huidige Istanbul. Verantwoordelijk voor de Byzantijnse liturgie, die meer dan welke liturgie ook tot op de dag van vandaag in oosterse kerken gezongen wordt. Als je de QR-code scant, dan kun je daar via YouTube wat van beluisteren. Hou er dan wel rekening mee, dat dit filmpje soms met reclame begint.

Tegelijk is Chrysostamos sterk begaan met de armen en verschoppelingen uit zijn tijd. 'Wat heb je eraan als het altaar is overladen met gouden kelken', schrijft hij: 'als je broeder is gestorven van de honger? Begin ermee zijn honger te stillen om daarna met wat overblijft het altaar te versieren'. Hij maakt er zich geen vrienden mee. Uiteindelijk wordt hij afgezet en verbannen naar de Kaukasus. Zondagavond 6 september om 19.00 uur op het koor van de Grote Kerk te Elst.

Henk Minnema

20 september: Startzondag, Vredeszondag, Start VREDE-zondag!!

Na de zomerperiode starten we het nieuwe kerkelijke seizoen weer. We kijken uit naar de nieuwe agenda met activiteiten en bijeenkomsten in de herfst en winter om elkaar te ontmoeten en samen kerkgemeente te zijn.

De allereerste 'aantekening' in de agenda is Vredeszondag op 20 september en daarom is de startzondag omgedoopt tot '**Start VREDE-zondag**'.

Na een gezamenlijke opening om 10 uur in de kerk gaan jong en oud aan de slag in verschillende workshops met het thema VREDE. Er is zoveel aan de hand in de wereld en vrede lijkt zo ver weg. Je kunt er moedeloos van worden en het gevoel krijgen dat jouw bijdrage er niets toe doet. Deze ochtend staat in het teken van bemoediging en actie; licht en luchtig maar ook bedachtzaam en reflecterend: hoe kunnen wij als kerkelijke gemeente én persoonlijk bijdragen aan vrede ver weg en dichtbij.

Hoe ziet er dat ongeveer uit? Wel, denk aan vredesvlaggen maken (en die laten wapperen ook natuurlijk!), voorbeden maken, bloemschikken, een vredeslied instuderen, een meditatieve wandeling, een onthullend spel (spannend!) en een workshop Spoken word (super gaaf, google

maar eens!). Alles is voor jong én iets minder jong. Moge het ons ideeën voor het komende kerkelijk seizoen en bemoediging voor persoonlijk handelen brengen.

Na de workshops wordt er gezorgd voor een fijne lunch. Daarna sluiten we de viering samen af waarin we de opbrengsten van de workshop verwerken. Houd deze Start VREDE-zondag alvast vrij in de agenda van 10.00 tot 15.00 uur.

Namens de voorbereidingscommissie

Start VREDE-zondag,

Henriette Nonnekens

Poëzieviering 27 september 'Leven met seizoenen'

Zondag 27 september wordt er weer een poëzieviering georganiseerd. In deze viering staan we stil bij het onderwerp 'seizoenen'. In de natuur, maar ook in ons leven is er sprake van seizoenen. Perioden van vrucht dragen en perioden van leegte. Toch komt er altijd weer een lente. Marjolein van Heemstra dicht:

'Het is steeds dezelfde vogel die mijn lente openbreekt, elke eerste warme ochtend (altijd voor ik het verwacht): het exact zelfde zingen. Hoog, vol Knoppen en verbazing. Zijn klankkast van wervels vlak bij mijn raam.

*De winter wordt zompig met de jaren, de zomer schilfert vast aan
Herfst, geluiden zijn vermolmd, verdroogd, maar de lente, komt
Onveranderd binnen, overrompelt mijn oren met begin'*

IJsbrand ter Haar zal onder andere dit gedicht op muziek zetten en door G-Noot laten horen. Een poëzieviering is een speels samengaan van woorden, tonen, gedachten en stilte.

Een gedicht brengt vaak beter onder woorden wat we voelen, ervaren dan een zakelijk geschreven verhandeling. Daarom zijn ook veel gedeelten uit de bijbel puur poëzie. Denk aan de Psalmen, Hooglied, Spreuken, en is het evangelie van Johannes niet één groot gedicht? Openbaring 22: 1-3 spreekt over bomen die altijd vrucht dragen. De seizoenen van het leven zijn voorbij. Het is goed, het is zeer goed, als de aarde is voltooid.

Ds. Jeroen Jeroense

Impressie van de Blauwe Dinsdag op de Nijmeegse Vierdaagse

Het was weer een bijzondere dag, die eerste wandeldag van de Nijmeegse Vierdaagse: Blauwe Dinsdag. Ook dit jaar was ik vroeg uit de veren, een uur eerder nog dan vorig jaar en fietste ik om half zes in de ochtend van huis weg om op tijd in Elst te zijn. Een indrukwekkend gezicht was het, om de 'Oversteek' over te fietsen en vandaar de lange stoet met wandelaars te zien voortbewegen over de dijk. Wat een mensen! 'Wie zouden het zijn?', dacht ik. 'Wat voor verhalen dragen ze mee?' 'Gaan ze het halen vandaag?' 'Komen ze langs in Elst?' 'Zullen ze een zegen vragen?'

Terwijl de ochtendzon opklom boven de nieuwbouw van Lent en de stad onderdompelde in gouden stralen keek ik vol bewondering naar alle lopers die voorbij bewogen en vervolgde mijn weg. In Elst aangekomen was er al een heel aantal mensen druk in de weer in en om de kerk.

'Wat een mensen!', dacht ik opnieuw. 'Wat een inzet, wat een activiteit, wat een toewijding, geweldig!' Snel zette ik mijn fiets weg, pakte mijn spullen bij elkaar en begroette het team van de KRO/afgesproken had om een item voor het programma 'Het gevoel van de Vierdaagse' te komen maken. Ondertussen werd er koffie gezet, werden stoelen gesjouwd, kraampjes ingericht, vlaggen neergezet en liepen de eerste wandelaars al met gezwinde spoed over de Dorpsstraat in Elst.

Op weg naar de finish. Op weg naar het startbewijs van de volgende dag! Net als vorig jaar kwamen de eerste mensen al snel om een zegen vragen. Gelukkig had ik dit jaar versterking gekregen van drie collega's: ds. Martin de Jong, onze interimpredikant, Thijs Tichelaar, voorganger van de Baptistengemeente Midden Betuwe (hij had zelf zijn hulp aangeboden begin dit jaar) en ds. Jaap Miedema, een collegapredikant uit Friesland.

Het was fijn dat we er dit jaar samen voorstonden, want er kwamen meer mensen dan vorig jaar om een zegen vragen en met z'n vieren konden we iedereen een luisterend oor en een weloverwogen persoonlijke zegen meegeven. Wat bijzonder dat we dat konden doen! Wat ons opviel was dat er ook veel mensen behoefte hadden aan een

gesprek. Ook in de kerk werden er kaarsen aangestoken, zaten mensen even stilletjes in een bank en werd er menig gesprek gevoerd in onopvallende hoekjes of in en nabij de gedachteniskapel.

Wat een rijkdom dat wij als gemeente in Elst zo'n kerk hebben waar er ruimte genoeg is voor iedereen die iets zoekt en hoopt te vinden in het huis van God! Bijzonder was ook dat er naast de typloeg ook aandacht was van andere media: een journalist van dagblad Trouw, twee journalisten van het Nederlands Dagblad (één van de schrijvende pers en een videojournalist) en één van De Gelderlander kwamen langs en allemaal hebben ze mooie artikelen geschreven of filmpjes gemaakt die nog na te lezen en te zien zijn.

'Mooi dat de kerk op zo'n positieve manier in het nieuws kwam', zei iemand na afloop tegen mij. En zo is het ook: we zijn tenslotte trots op wat wij als kerk al duizenden jaren in huis hebben aan woorden en gebaren en rituelen en daar willen we graag van delen. En het is fijn als dat eens in het licht gezet wordt, in tegenstelling tot alle negatieve berichten uit en over de kerk die meestal voor het voetlicht komen. Ook nu weer vloog de dag voorbij met vriendelijkheid en vrolijkheid en met een enorme macht aan vrijwilligers die zich hard maakte voor het goede doel.

Er was een grote groep jongeren uit onze kerk die belangeloos w.c's schoonmaakte, koffie verkocht en troep opruimde. Ook daar mogen we trots op zijn! Ze doen het toch maar mooi! En aan het eind van de dag was er een prachtig bedrag opgehaald dat ook nog eens door de diakonie verdubbeld werd. Weer een reden tot dankbaarheid!

Moe maar voldaan fietste ik in de loop van de middag weer terug naar huis. De wandelaars waren van de dijk verdwenen, maar de vlaggen wapperden nog vrolijk in de wind. En ik vloog op vleugels over de Oversteek. 'Wat een rijkgevolle dag was het', dacht ik bij mezelf.

En wat zijn er veel mensen die vandaag hebben gevoeld dat zij een gezegend mens zijn. Niet in de laatste plaats ikzelf!

*Hartelijke groet,
Ds. Aafke E.I. Zaal*

AGENDA ACTIVITEITEN EN BIJeenKOMSTEN SEPTEMBER 2026

Er zijn e-mailadressen en telefoonnummers vermeld bij de personen die informatie over een activiteit kunnen geven.
De redactie is niet verantwoordelijk voor de data en tijden die in de agenda genoemd worden.
De organisatoren van de activiteiten hebben de verantwoordelijkheid.

elke werkdag *Morgengebed*
9.00-9.15 uur De Ruimte
info: Henk Minnema,
Een dagelijks moment van bezinning met tekst, zang en gebed.

elke dinsdagmiddag *Dagkoor De Ruimte*
13.00 -15.00 uur De Ruimte
info: Herman Schimmel

elke woensdagmorgen *Crea(t)uur*
10.00-12.00 uur De Ruimte
info: Mien Floors of Bertie Weernekers
Neem je hobby mee naar De Ruimte. Om 10.00 uur drinken we een lekker kopje koffie of thee met elkaar.

elke donderdagavond *Eten en Ontmoeten*
17.30-19.30 uur De Ruimte
info: Marja de Leeuw
Kom en schuif aan. Samen eten zonder zelf te hoeven koken is makkelijk en brengt gezelligheid. Aanmelden is mogelijk tot 12 uur op de woensdag voorafgaand bij het kerkelijk bureau.

elke vrijdagmorgen *De Stamtafel actueel*
10.00-11.00 uur De Ruimte
info: Jeroen Jeroense
Elke vrijdagochtend een item uit de actualiteit. Geen enkel onderwerp wordt geschuwd. Zoek een plaatsje aan de tafel.

vrijdag 4 september *Ruimtewandeling*
13.00-17.00 uur De Ruimte
info: Bouwe Idzinga
Inspirerend om met anderen nieuwe wegen te gaan. Al wandelend leer je elkaar beter kennen.

zaterdag 5 september *Kunst in de Kerk*
13.30-16.30 uur Grote Kerk
info: Jan Obbema

woensdag 9 september *Theologisch café*
20.00 uur De Ruimte

maandag 14 september *Vrouw in Kerk en Samenleving*
14.00-16.00 uur
Parochiehuis
info: secretariaat@rkparochiemariamagdalena.nl

maandag 14 en 28 september *Spelletjesmiddag*
14.30-16.00 uur De Ruimte
info: Joke Craijé en Els den Daas

maandag 14 en 28 september *Meditatie*
20.15 uur in de Grote Kerk
info: Els Meulbroek,

maandag 21 september *Poëziekring*
15.00-16.30 uur, De Ruimte
info: Joleen Kruijt,

woensdag 23 september *Film Het Zoutpad*
20.00 uur De Ruimte

zaterdag 26 september *Ruimtefietsen*
9.00-12.00 uur De Ruimte
info: Leo van Strien

maandag 28 september *Leeskring Lectori Salutem*
20.00 uur De Ruimte

donderdag 1 oktober
14.00 uur De Ruimte
info: Aukje Spoelstra

TOELICHTING AGENDA

Spelletjesmiddag

Wij willen onze spelletjesmiddagen weer opstarten. De middagen voor september zijn: 14 en 28 september.

De tijd is van 14.30 - 16.00 uur

Mogen we weer op jullie rekenen?

Els den Daas en Joke Crajé,

Meditatie in De Grote Kerk

Elke twee weken op maandagavond klinkt in de kerk het geluid van de klankschaal: welkom bij de meditatie.

Een Bijbeltekst, een gedicht, daarna zijn we stil en reflecteren we op wat we hoorden of we verblijven in de stilte.

In het nieuwe seizoen starten we weer met meditaties naar aanleiding van het soefigebed. Op 14 en 28 september staat liefde centraal. Opnieuw een mooi thema met verbinding met onze eigen traditie.

Grote Kerk: 20.15 uur tot 21.00 uur (deur open 20.00 uur).

Van harte welkom. Meer informatie?

Els Meulbroek

Poëzie lezen

Elke 3e maandag van de maand om 15.00 uur in De Ruimte. Mocht je de te lezen gedichten graag van te voren ontvangen en sta je nog niet op de mailinglijst dan graag aanmelden bij joleenkruijt@gmail.com. Overigens zijn de gedichten ook te vinden in de scipio app onder het kopje poëzie kring.

Film die er toe doet: Het Zoutpad

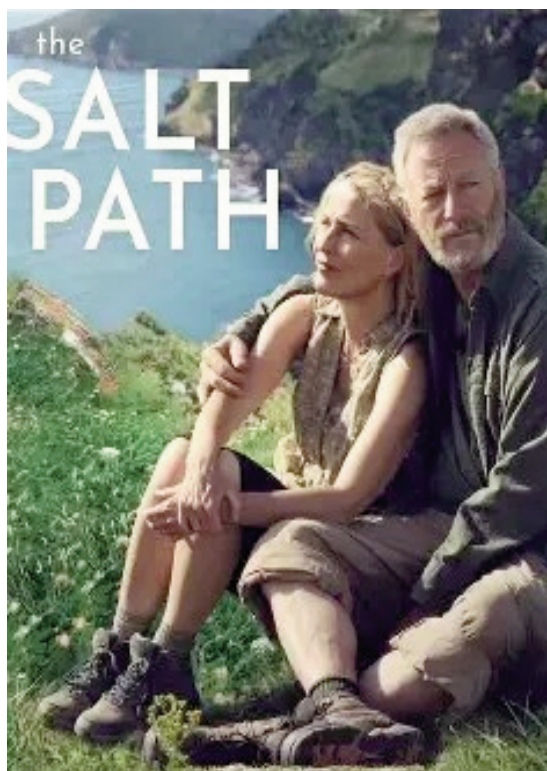
Woensdagavond 23 september 2026

Inloop: 19.30 uur

Film: 20.00 – 22.00 uur

Plaats: De Ruimte

Vanavond ontmoeten we Raynor en Moth, een echtpaar dat in korte tijd alles verliest wat vanzelfsprekend leek. Hun huis raakt verloren, hun toekomst wordt onzeker en boven alles hangt de diagnose van een ongeneeslijke ziekte. Met nauwelijks meer dan een tent, twee rugzakken en de hoop dat bewegen beter is dan stilzitten, beginnen ze aan een tocht langs de ruige Engelse kust.

In Het Zoutpad wordt deze reis verteld met een ontroerende eenvoud. Wat begint als een vlucht voor verlies, groeit langzaam uit tot een zoektocht naar waardigheid, veerkracht en een nieuw begrip van thuis. Stap voor stap, kilometer na kilometer, ontvouwt zich een verhaal waarin niet de bestemming telt, maar de moed om telkens weer verder te gaan.

Onderweg worden Raynor en Moth geconfronteerd met de hardheid van hun situatie, maar ook met de onverwachte vriendelijkheid van vreemden en de troost van de natuur.

Het Zoutpad stelt een vraag die diep menselijk is: wat blijft er over wanneer alles waarmee je jezelf definieert wegvalt?

En kun je onderweg, tussen verlies en onzekerheid, opnieuw ontdekken wat het betekent om thuis te komen?

Een film die raakt en nog lang nazindert als een wandeling waarvan je de laatste stappen niet wilt vergeten.

Jeroen Jeroense, Sita Kiestra, Marius Ouborg, Petra Zey

Ruimtefietsen

Op zaterdagmorgen met een paar gezellige mensen een rondje op de racefiets maken is het doel van Ruimtefietsen. We verzamelen bij De Ruimte om even voor 9 uur. Om klokslag 9 uur vertrekken we voor een rondje van ongeveer 50 kilometer met een gemiddelde snelheid van 25 km/u.

Dus heb je een racefiets en draag je een helm, ga dan gezellig mee voor een tocht door de Betuwe.

Als je je aanmeldt, krijg je via de app van het Ruimtefietsen een reminder.

Komende datum: 26 september

informatie: Leo van Strien, cpo@pg-elst.nl

Leo van Strien

Leeskring Lectori Salutem

De volgende bijeenkomsten, als vanouds in De Ruimte.

Op maandag 28 september om 20.00 - 21.30 uur en donderdag 1 oktober om 14.00 - 15.30 uur.
Titel: W.F. Hermans: 'Nooit meer slapen'.(1966).

Het verhaal gaat over de mislukte expeditie van een jonge Nederlandse geoloog in Lapland. Velen van ons kennen dit boek, al dan niet als verplichte kost op de literatuurlijst voor de middelbare school. Vaak is het een bijzondere ervaring om een 'gouwe ouwe' te herlezen. In een andere levensfase ervaar je het verhaal anders en springen andere details in het oog. Dit werk behelst grote levensthema's als ambitie en frustratie, vriendschap en verlies, eenzaamheid en verbondenheid, en dat alles binnen het desolate landschap van noord- Scandinavië. Een bijzondere leeservaring!

In november op maandag 23 november om 20.00 - 21.30 uur en donderdag 26 november om 14.00 - 15.30 uur.
Titel: nader te bepalen, in overleg.

Graag tot ziens in september. Ik hoor graag te zijner tijd even van te voren of je meedoet, in verband met de ruimte.

Aukje Spoelstra

UIT DE GEMEENTE

OMZIEN NAAR ELKAAR

Wilt u bezoek, heeft u behoefte aan een gesprek of aandacht? Of heeft u misschien hulp nodig? Onze predikanten helpen u graag verder.

Ds. Jeroen Jeroense
Ds. Aafke Zaal
Ds. Martin de Jong

SAMEN DELEN

Heeft u iets bijzonders meegemaakt dat u wilt delen met andere gemeenteleden? Stuur een berichtje naar onderweg@pg-elst.nl of breng het even langs bij het kerkelijk bureau.

LIEF-EN-LEEDBRIEF

Voor u als gemeentelid bestaat ook de mogelijkheid zich op te geven voor de Lief-en-leedbrief.

De Lief-en-leedbrief verschijnt als aangemelde gemeenteleden lief of leed willen delen met de gemeente en een bericht insturen over bijvoorbeeld een geboorte, huwelijk, ziekte of overlijden in de familie.

U kunt zich opgeven als gemeentelid om ook de Lief-en-leedbrief te ontvangen via het adres liefenleedbrief@pg-elst.nl
Wilt u in de mail uw naam, adres en telefoonnummer vermelden?

Bedankt

Wederom werd ik blij verrast met een mooi boeket bloemen en een kaart met zoveel namen van medelevende gemeenteleden. Ik heb een zware operatie ondergaan, maar heb nu weer vertrouwen in de toekomst.

Wat is het waardevol om zoveel warmte en betrokkenheid vanuit de gemeente te mogen ervaren.

Nog heel veel dank.

Met hartelijke groet, Ronalde Jakobs

Bedankje

Zondag 28 juni werd ik verrast met een bakje heerlijke kersen en aardbeien en een mooie kaart met veel namen erop.

Hartelijk dank.

Aartje Meijerink

Wij gedenken Wil van der Linde – Walraven

Wil werd in Opheusden geboren twee maanden voordat de oorlog uitbrak als jongste van drie kinderen.

Het gezin moest evacueren naar Eindhoven en keerde daarna weer terug naar Opheusden. Later ging Wil in Tiel naar school en daar volgde ze ook een type- en stenocursus.

Ze ging werken bij de belastingdienst waar ze Albert ontmoette. In 1964 trouwden ze en woonden eerst in Zetten en Heerlen voordat ze in Elst neerstreken.

Wil was actief in Elst in de kerkelijke gemeente en zeker ook daarbuiten. Ze was vrijwilligster in de Wereldwinkel waar ze genoot van het inkopen van de nieuwe collectie, vooral sieraden.

Als HVD ster, nu PVD, heeft ze veel bezoekjes gebracht en leerde ze veel mensen kennen.

Ze had veel interesses en hield ook heel erg van op vakantie gaan met kinderen en kleinkinderen en van uitstapjes met vrienden en vriendinnen. Na het overlijden van Albert in 2017 was 'de sjeu er wel af'. Ze had veel verdriet en vond het moeilijk haar weg weer te vinden.

De afgelopen anderhalf jaar begon ze veel in te leveren, zowel lichamelijk als geestelijk. Dit viel haar zwaar. Ze had en hield graag de regie en dit werd daardoor steeds moeilijker.

Ze verloor steeds een beetje meer van wat ze graag deed. Maar ondanks dit alles bleef ze ook

altijd veel belangstelling en zorg houden voor de mensen waar ze van hield.

De verhuizing naar Het Gastenhuis viel haar en ons ook zwaar, maar ze vond er al snel de rust en veiligheid die we voor haar hoopten en haar gunden.

Voor haar zijn we dankbaar dat haar een verdere achteruitgang bespaard is gebleven.

Marijke en Jacco van der Linde

We gedenken: De heer Dries de Weijer

Op 10 juli is Dries overleden, hij was weduwnaar van Antje de Weijer - Opperman.

Hij werd geboren op 16 maart 1932.

De afscheidsdienst werd gehouden op 17 juli in huiskamer Bredelaar van 't Karbrugscheveld te Bemmelen.

Op de kaart stond het volgende gedicht:

Ik heb het leven lief gehad,

U allen evenzeer.

Graag had ik hier nog wat vertoeft,

helaas, dat mocht niet meer.

Wanneer er iemand aan mij denkt,
dan zonder veel verdriet.

Bedenk het leven is maar kort,
dus is mijn wens : Geniet!

We wensen zijn kinderen Anja, Andre en verdere familie veel sterkte toe.

de redactie

Onze jarigen van 90 jaar en ouder

Mevrouw D.A. Krijt-Huiskamp is op 15 september jarig en hoopt dan 99 jaar te worden.

Op 24 september is mevrouw M.K. Voogt-van Zelm jarig, ze hoopt 93 jaar te worden.

Mevrouw M.C. Maan-Rodenburg is op 26 september jarig. Ze hoopt 95 jaar te worden.

Het redactieteam van Onderweg feliciteert hen van harte met deze feestelijke dag. Natuurlijk kunnen gemeenteleden een kaartje sturen.

Onze ouderen stellen dat zeer op prijs.

KERKENRAAD

Werk aan de Grote Kerk - vervolg

Impressie van de gemeenteavond van 15 juni jongstleden

Het leek een spannende avond te worden in een langdurig proces. Als Commissie Werk aan de Grote Kerk (WGK) hadden we, in opdracht van de kerkenraad, de avond zorgvuldig voorbereid en de rol van gastvrouwen en -heren aan de kerkenraadsleden zelf toebesproken. Gezamenlijk hadden we gekozen voor een gespreksopzet.

Belangrijke thema's werden op diverse plekken in de Grote Kerk besproken. Er was vlaai, koffie, thee en veel water.

We zagen de gemeente als een stroom van gelovige, betrokken mensen voor ons. Een gemeente die haar weg zocht langs de plekken van zielsbelang: geloofstaal, visie op gemeentezijn, voorbeelden van bouwstenen, waarden in het proces, communicatie, activiteiten op een plek van eeuwige aanbidding, nieuwsgierig naar de resten van de Romeinse tempel.

We sloten de avond af met korte impressies uit de themagroepen en een gezamenlijk avondgebed, onder leiding van ds. Aafke Zaal. God schept licht en duister. Letterlijk en figuurlijk. Daardoorheen zoekt zijn genade onze zielen en hun verbinding, waar we ook naar verlangen, hoe tekort we ook schieten, hoe ver we ook verwijderd kunnen raken van elkaar.

Hoe kunnen we recht doen aan de inbreng van alle deelnemers, van de mensen, die brieven hebben geschreven, van de mensen, die hebben meegewerkt en meegedacht aan dit project? We kunnen alleen impressies geven. Een impressie is een persoonlijke indruk. Er bestaan in ieder geval zoveel impressies als er betrokkenen zijn. Van de gesprekken aan de thematafels hebben de kerkenraadsleden aantekeningen gemaakt die u vindt op Scipio. Ook dit zijn impressies en geen letterlijke verslagen. Dus vult u maar aan.... door ons te appen, te mailen, aan te spreken.

Interpretaties op het voorgenomen richtinggevend besluit

Vanuit de impressies hebben wij, als commissie WGK, een aantal interpretaties gemaakt, lijnen getrokken, die ons van betekenis lijken en die van invloed zijn op het richtinggevend besluit.

Zoals u heeft kunnen lezen in Onderweg van juni heeft de kerkenraad op 19 mei een voorlopig richtinggevend besluit genomen. Scenario C is het richtinggevende scenario. Dit betekent: we ontwikkelen ons gebouw als geschikt voor liturgische en spirituele, maatschappelijke en archeologie-ontsluitende doelen. Hierbij zijn bouwstenen genoemd waarover we in gesprek moeten. Bouwstenen zijn elementen in de inrichting en aankleding van de ruimte. We moeten erover nadenken, over navoelen, het er samen over hebben en iets besluiten, dat past bij onze geschiedenis, bij onszelf en bij de toekomst.

Het voorgenomen richtinggevend besluit omvat ook financiële randvoorwaarden. Het investeringsbudget is gesteld op 3,5 miljoen (Geïndexeerd op 2026 en rekening houdend met 2,3 miljoen subsidie (geïndexeerd op 2026). Voor de volledige tekst van het voorgenomen richtinggevend besluit verwijzen we naar Scipio.

Door de ogen van de Commissie WGK tijdens de gemeente-avond en na het lezen van de verslagen en de brieven komen de volgende interpretatielijnen naar voren:

1. Dit proces vraagt betrokkenheid van ons allemaal. De bereidheid binnen de gemeente om samen verder te groeien als gemeenschap is duidelijk aanwezig. De sfeer en de opbrengst van deze gemeenteavond laten dat mooi zien.
2. Hoe we met elkaar omgaan verdient blijvende aandacht. Het is belangrijk dat iedereen de ruimte krijgt om eigen overtuigingen te ontdekken, uit te spreken en te verdiepen, terwijl we ook openstaan voor de ervaringen en inzichten van anderen. Dat vraagt tijd en energie, maar levert veel op voor de onderlinge verbondenheid.
3. Verandering lijkt een goede en hoopvolle weg. Daarbij helpt het om in kleine, overzichtelijke stappen te werken.
4. Een gezonde balans binnen de gemeenschap vraagt voortdurende aandacht. Wanneer die balans onder druk komt te staan, is het

belangrijk om dit samen te signaleren en te herstellen.

Besluit in de kerkenraad

De kerkenraad heeft op 23 juni jongstleden een definitief richtinggevend besluit genomen. Alle gespreksverslagen en brieven zijn voorafgaand aan de vergadering gedeeld met de kerkenraadsleden. Daarnaast hadden ds. Aafke Zaal en ds. Jeroen Jeroense hun visie op het richtinggevend besluit opgeschreven. Dit samen vormde aanleiding voor de commissie WGK om een aanpassing op het voorgenomen richtinggevend besluit te formuleren in de vorm van een amendement.

Visievorming op gemeentezijn en financiële meerjarenramingen waren als eerste stap opgevoerd en een beslismoment voor de kerkenraad hierover was ingevoegd. De zorg voor een structurele en noodzakelijke formatie van beroepskrachten werd als uitgangspunt genomen. Met een aantal bouwstenen, die niet discutabel waren, kon worden begonnen: banken er uit, stoelen erin; verbetering keuken en uitgiftepunt; tochtportaal; eerste verduurzamingsmaatregelen. Het richtinggevend besluit met amendement is na te lezen op Scipio.

Het voorgenomen richtinggevend besluit was in de vergadering van 19 mei met 11 stemmen voor en 7 stemmen tegen aangenomen. Het richtinggevend besluit met amendement is met 13 stemmen voor en 5 tegen aangenomen.

Mark Zey, voorzitter College van Kerkrentmeesters, en Henk Jan Jansen van Doorn, penningmeester College van Kerkrentmeesters, gaven aan dat zij zonder open proces van visievorming en actuele financiële meerjarenraming niet voor konden stemmen en hun medewerking kunnen verlenen aan dit proces. Voor hen was een keuze voor de koers voor scenario C (liturgisch, cultureel, archeologisch) op dit moment een stap te ver.

De Commissie WGK is inmiddels begonnen met het inventariseren van de nodige acties, activiteiten en de communicatie rond het proces. Van het CPO wordt nog dit jaar een visiestuk verwacht. Van CvK wordt, binnen deze termijn, zowel een financieel meerjarenplan verwacht als een vastgoedplan. Ook moeten stuurgroep, klankbordgroep en meewerkgroep worden uitgedacht (met opdrachten en taken) en bemenst. Kortom, een

immens en intens proces, waar we elkaar hard bij nodig hebben. Het zal ons moeite blijven kosten, moge het vreugde blijven geven.

Vanuit kerkenraad en Commissie WGK,

Ellen Burger &

ds. Martin de Jong

KERKRENTMEESTERS

De toekomst van Onderweg

Kerkblad Onderweg is al jaren een vertrouwd en belangrijk communicatiemiddel binnen onze gemeente. Tijden veranderen en met de komst van de website en de Scipio-app delen we actueel nieuws en snelle updates tegenwoordig veel sneller digitaal.

Hierdoor verandert de rol van Onderweg: het blad wordt minder een 'nieuwsbrief' en krijgt meer de functie van een verdiepend naslagwerk.

Verschijningsfrequentie naar 6 keer per jaar

Om beter aan te sluiten op deze nieuwe rol, heeft de redactie in overleg met de kerkenraad besloten de frequentie aan te passen.

Vanaf 1 januari 2027 verschijnt Onderweg niet meer 10 keer, maar 6 keer per jaar.

De nieuwe uitgaven zien er als volgt uit:

- Februari/Maart
- April/Mei
- Juni/Juli/Augustus (Zomernummer)
- September (Startnummer: met extra aandacht voor de aftrap van het nieuwe kerkelijke seizoen en alle activiteiten)
- Oktober/November
- December/Januari (Winternummer)

Actueel nieuws via de app en website

Voor het laatste nieuws en de meest actuele updates verwijzen we u graag naar de website en de Scipio-app. Daar vindt u ook altijd de meest up-to-date agenda van alle kerkelijke activiteiten. In Onderweg blijft de activiteitenagenda uiteraard ook gewoon staan, maar dan voor een periode van twee maanden vooruit (en drie maanden in het zomernummer, wanneer er wat minder gepland staat).

Zo blijven we u op alle fronten goed informeren digitaal voor de actualiteit, en op papier voor verdieping en overzicht!

De redactie, Ina Schoenmaker, Jacqueline Kampen en Dirkje Lindeboom

Herhaalde informatie over de Protestantse Vrijwilligers Dienst (PVD) van de Protestantse Gemeente Elst

De vrijwilligers van de PVD brengen een aantal keren per jaar een bezoekje aan gemeenteleden van 80 jaar en ouder.

Rond de 80e verjaardag ontvangt u per post een felicitatie met informatie over de mogelijkheid van bezoek van een vrijwilliger namens de PG-Elst, (Protestantse Gemeente in Elst).

U kunt het dan even laten bezinken en zelf aangeven bij Jetty Gaasbeek via mail (jewi@planet.nl) of per telefoon (0481-377061 / 06-20902721) of u bezoek zou willen ontvangen. Als u eerder met 80 jaar nog niet voor bezoek heeft gekozen en dat later wel graag zou willen, dan kunt u dat ook doorgeven op bovenstaande manier.

Wat doet de vrijwilliger?

In overleg met u bespreekt ze, wanneer en hoe vaak u bezoek zou willen ontvangen. Het gaat om aandacht voor elkaar, ontmoeten en gesprekken hebben over dingen, die u bezig houden.

Als u een predikant zou willen spreken, kunt u dit zelf aanvragen of het eventueel via de PVD-ster kenbaar maken.

Ook brengt de vrijwilliger een paar proefnummers van de Elisabethbode mee, een tijdschrift met een Boodschap, dat 10 keer per jaar verschijnt, met de vraag of u deze in het vervolg zou willen lezen.

Met verjaardagen en rond de Kerstdagen wordt er extra aandacht aan u gegeven, samen met een leuke attentie.

Voor de duidelijkheid, er zijn voor u geen kosten aan verbonden.

Wij doen het met plezier en merken dat ons werk door heel veel gemeenteleden gewaardeerd wordt. Zorgen dat zoveel mogelijk mensen gezien en gehoord worden, is en blijft van grote waarde!

Het versterkt de onderlinge band binnen onze gemeente. Al met al een prachtig stukje pastoraat, omzien naar elkaar!

Met vriendelijke groet,
namens het bestuur van de PVD

Corrie Brüning-Kuyvenhoven

Hartelijk dank!

Op donderdagmorgen 25 juni nam ik afscheid als medewerkster kerkelijk bureau van onze gemeente. Na bijna 24 jaar met veel plezier deze functie vervuld te hebben ga ik met pensioen. Hoewel het die ochtend bijzonder warm was kwamen vele gemeenteleden naar mijn afscheid. En wat een feestje was dat: er waren vele lieve woorden, vele kaarten en presentjes en ook werd ik toegezongen! Verder ontving ik ook al eerder kaarten en presentjes van gemeenteleden die deze ochtend niet konden komen. Heel veel dank voor dit alles, het was een mooi afscheid!

In de loop der jaren kon ik een beroep doen op verschillende vrijwilligers, zij hielpen een handje met onder andere het vouwen van de liturgie. Ook daarvoor nog mijn dank!

Het is heel fijn dat er 2 opvolgsters zijn gevonden: Gerburg en Marieke. Ik wens hen veel succes en plezier nu zij het stokje hebben overgenomen.

Hartelijke groet, Finy Verhoeff

Afscheid Finy Verhoeff

DIACONIE

Week tegen Eenzaamheid

Thema 2026: Kom erbij!

De week wordt georganiseerd door de kerken en burgerlijke instanties van Elst. U leest hier het gezamenlijke programma.

Woensdag 23 september :

Filmavond in De Ruimte om 20.00 uur. Deze avond is een aanloop naar de officiële week tegen eenzaamheid.

We kijken naar de film: Het Zoutpad. Een inspirerend verhaal over omgaan met verdriet, de helende kracht van de natuur en de ware betekenis van het leven nadat je alles bent kwijtgeraakt.

Donderdag 24 september:

De werkgroep van de week tegen eenzaamheid is deze morgen te vinden op de markt in Elst. We openen om 10 uur de week met het aanbieden van een doos met eendjes bij het Wapen van Elst. een actie om in horeca bedrijven verbinding te maken met mensen. In je eentje koffie drinken is niet altijd zo gezellig. Sta je open voor een gesprek of gezelschap zet dan een eendje op je tafel . Dit is een seintje voor een ander, ik mag

CAMPAGNE
Kom erbij!
Samen is gezelliger dan alleen!

Zie je dit eendje;
pak er ééntje;
begin van een
spontane ontmoeting

HOE WERKT HET?

- 1 Pak een eendje uit de eendenbak.
- 2 Zet het op je tafel als teken dat je openstaat voor een gezellig praatje.
- 3 Zie je een eendje? Schuif gerust aan en maak contact!

Kom erbij, je bent welkom!
(Ps Breng het eendje na ontmoeting weer terug, zodat een ander ook mee kan doen, 😊)

Laten we samen zorgen voor meer ontmoeting en verbinding.

aanschuiven voor een praatje. Er doen acht horeca ondernemers mee aan deze actie!

Daarna loopt de werkgroep over de markt. We delen aan belangstellenden een briefmapje uit om mee te doen aan de het project : Snipperpost. Een brief schrijven aan een onbekende, je verhaal te delen en misschien krijg je wel een antwoord. De uitleg vindt U in het briefmapje.

Vrijdag 25 september:

De Stamtafel in de Ruimte om 10 uur, voor gesprekken over actualiteiten. Deze vrijdag is er een gastspreker, Annet Postma. Een passend onderwerp die de week kenmerkt: Rouwpastoraat, Wat is je eigen eenzaamheid?

Zaterdag 26 september:

Er komt een fotowedstrijd voor jongeren van The Meeting, Jeugdkring RK en jongeren van Forte Welzijn. Maak een foto waar jij eenzaamheid in ziet, schrijf er enkele zinnen bij wat jou zo raakt. We maken een expositie van de foto's.

Geef je op bij Lisette, daarna volgt verdere informatie(jjw@jeugdwerkpgelst.nl)
Geen jongeren, geen wedstrijd.

Dinsdag 29 september: 'Kletsen met de dominee'
Op het kerkplein staat een 'kletsbankje'. Een bankje waar je op kunt zitten en er iemand naast je komt zitten om met je te praten als je eenzaam bent of even behoefte hebt aan een praatje. Helaas is het bankje vaak leeg.

Dinsdag 29 september ga ik er zitten en wel van 14.00-16.00 uur. Dan kun je 'om niet' met me kletsen of gewoon stil zijn en aandacht krijgen. In de stilte van ons eigen huis kan de wereld soms heel groot en ver weg lijken. Eenzaamheid is een gevoel dat velen van ons kennen, maar waar we zelden over praten. Het kan je overkomen na het verlies van een geliefde, door een afnemende gezondheid, of simpelweg omdat het leven om je heen verandert.

Ook binnen onze eigen geloofsgemeenschap zijn er mensen die zich alleen voelen, soms zelfs terwijl ze op zondag in de banken zitten. De stilte kan wel eens teveel worden. Kom dan gewoon even naast me zitten. En dan doorbreken we wellicht 'voor even' een stukje eenzame stilte.

Een kleine daad kan al een wereld van verschil maken. Denk aan een kort telefoontje, een zwaai voor het raam, of een spontane uitnodiging voor een kop koffie. Het kost weinig moeite, maar het schenkt de ander de kostbare wetenschap: 'Ik word gezien'. Het is een klein stil verzet tegen eenzaamheid in onze wereld.

Laten we samen de cirkel van eenzaamheid doorbreken en een warme schuilplaats zijn voor elkaar. Al is het maar voor even op een kletsbankje.

Ds. Jeroen Jeroense

Diaconie, Werkgroep tegen eenzaamheid,

Ds. Jeroen, Ds. Martin, Ria, Magreet

Rond etenstijd op 7 oktober!

Aan tafel gaan en dan samen eten, dat kan weer in De Ruimte in de eerste week van oktober. In meerdere keukens is tevoren iets te eten gemaakt voor een aantal personen.

Inmiddels een welbekende formule. Na het eten is er een activiteit, deze keer gericht op de aanwezige jongeren.

We zullen al een beetje vooruit kijken naar het decemberconcert en al wat zangnoten voorproeven. Dat werkt vast aanstekelijk. We krijgen wellicht weer ondersteuning van studenten. Het zou fijn zijn als er niet alleen statushouders via vluchtelingenwerk aanschuiven, maar óók mensen vanuit deze kerkgemeente, zoals degene die dit leest! Dus graag alvast noteren: woensdag 7 oktober 2026, 'aan tafel!' om 17.30 uur inloop, eten om 18.00 uur. Kom je er ook bij? Zeer welkom!

Namens de organisatie, Ria Struijs, diaconie

Aardbeving Colombia

Een zware aardbeving heeft begin augustus in Colombia grote schade aangericht. Huizen zijn ingestort, de infrastructuur is beschadigd en duizenden mensen hebben dringend hulp nodig. De aardbeving heeft een spoor van verwoesting achtergelaten. Honderden mensen zijn omgekomen en velen zijn gewond geraakt. Duizenden mensen zijn hun huis kwijtgeraakt of kunnen vanwege instortingsgevaar voorlopig niet terug naar huis. Hiervoor is er dringend behoefte aan onderdak (bijvoorbeeld tenten), voedsel, schoon drinkwater en hygiëneproducten. Kerk in Actie komt samen met haar lokale partners in Colombia in actie en biedt hulp waar de nood het hoogst is. Getroffen inwoners krijgen onder meer schoon water, noodonderdak, voedsel en hygiëneproducten om de eerste, zware periode door te komen. Ook is er aandacht voor psychosociale ondersteuning. Juist na een ramp als deze is het belangrijk dat mensen niet alleen praktische hulp krijgen, maar ook steun bij het verwerken van deze ingrijpende ramp. Het college van Diakenen heeft na aanleiding van deze ramp besloten om deze noodhulp van Kerk in Actie met een gift van

€12.500,00 te ondersteunen. Ook u kunt Kerk in Actie helpen. U kunt uw bijdrage overmaken op rekeningnummer NL89 ABNA 0457 457 457 onder vermelding van 'Noodhulp Kerk in Actie'. Dank voor uw gift!

Marco Verschoor

Postzegels, ansichtkaarten, printer cartridges en mobiele telefoons voor de zending.

Ook in 2025 hebben vele gemeenteleden postzegels, ansichtkaarten, themakaarten, printer cartridges en mobiele telefoons ingezameld voor de inzamelingsactie van Kerk in Actie/GZB.

En alle moeite is niet voor niets geweest.

Miljoenen postzegels, duizenden ansichtkaarten, honderden mobieltjes en cartridges en kilo's oud geld gingen door de handen van tientallen vrijwilligers.

Wat gebeurt er eigenlijk met uw ingeleverde materiaal waardoor het zoveel opbrengt?

Het begint thuis, waar u of een gemeentelid dit materiaal apart in een tasje doet en meeneemt naar de kerk. Ondergetekende sorteert dit al voor, alvorens de ZWO-commissie of diaconie 1 of meerdere verhuisdozen vol naar het landelijk dienstencentrum / Kerk in Actie in Utrecht brengt om vervolgens door de regionale coördinatoren verder uitgezocht te laten worden. De drie hoofdcoördinatoren – de familie Boer uit Nieuwerbrug en de heer Elsinga uit Woudenberg voor de ansichtkaarten en de familie Ten Wolde uit Hattem voor de postzegels – halen het materiaal in Utrecht op en sorteren alles bij hen thuis. Vervolgens wordt alles gesorteerd en klaargemaakt voor verkoop op beurzen of marktplaats.

En dan ... kunnen we aan het einde van de rit met elkaar delen dat met deze gezamenlijk inzet voor het jaar 2025 ruim € 25.000,00 opgehaald is! En bijdrage die onmisbaar is in het leven van mensen ver weg. Want dankzij de verkoop van uw oude postzegels, kaarten, mobieltjes en oud geld worden wereldwijd partners bijgestaan door Kerk in Actie en de GZB. Met deze opbrengst ondersteunt Kerk in Actie op dit moment het werk van de zusters diaconessen in Rwanda. Zij helpen moeders van ondervoede kinderen door hen te leren hoe ze hun kinderen van genoeg en gezonde voeding kunnen voorzien. De vrouwen krijgen groentezaden uitgereikt en drie buizen

met voedzame moestuingrond om thuis groenten in te kweken. Ook krijgt ieder gezin twee kippen van drie maanden oud, zodat ze hun kinderen eieren te eten kunnen geven.

Hartelijk dank voor uw inspanning! U gaat toch door met sparen?

Niet alleen achter in de Kerk, maar ook in De Ruimte kunt u uw postzegels, ansichtkaarten, printer cartridges en mobiele telefoons (geen laders) inleveren. In de kopieerruimte staat bovenop de postkast een grote doos, waarin u uw bijdrage kunt afgeven. Ik zorg er dan voor dat alles bij het Dienstencentrum PKN in Utrecht wordt ingeleverd.

Mede namens de werkgroep ZWO alvast dank hiervoor.

Marco Verschoor

DIACONALE COLLECTES SEPTEMBER

6 september Noodfonds Overbetuwe

Stichting Noodfonds Overbetuwe helpt mensen in de gemeente Overbetuwe die in acute (financiële) nood verkeren. Het noodfonds is in 2017 opgericht omdat de betrokken kerken en instellingen in de gemeente Overbetuwe geven om hun naasten, om hun medemensen. Soms is dat geven letterlijk; wanneer het even niet meer gaat, en er acute (geld)problemen ontstaan. Wanneer de gebruikelijke wegen onbereikbaar of onvoldoende zijn. Wanneer er nood is. De financiële crisis zorgde er bijvoorbeeld voor dat de hoeveelheid (stille) armoede en de groep 'minima' aanzienlijk groeide. Burgerlijke gemeenten bleken niet altijd in staat om adequaat en snel op financiële nood in te spelen. Traditiegetrouw vervullen kerken hierin hun roeping om extra om te zien naar deze groep mensen. Door bovengenoemde groei werd de belasting voor de individuele diaconieën en caritasinstellingen echter steeds groter.

Mede daarom besloot een groot deel van de Overbetuwse kerken de koppen bij elkaar te steken om vast te stellen of een samenwerking mogelijk was. Door de krachten te bundelen kan

er sneller, evenwichtiger en eerlijker hulp geboden worden aan mensen in acute (geld)nood. Daarbij worden de individuele diaconieën iets ontlast in de zorg voor behoeftigen. Omdat armoedebestrijding en een goed minimabeleid (ook) een taak is van de gemeente, moedigde de gemeente Overbetuwe de oprichting van een noodfonds zeker aan, hetgeen zij -met een hiervoor vrijgemaakt budget- bereid waren te ondersteunen. Zie ook: <https://noodfondsbetuwe.nl> voor meer informatie

13 september: KIA - Werelddiaconaat -

Oekraïne - Een stem voor wie niet kan spreken
Kinderen en jongeren in Oekraïne met een spraakbeperking hadden al moeite om zich te uiten en daardoor goed mee te komen op school of deel te nemen aan het sociale leven, maar oorlog en trauma hebben dit probleem nog groter gemaakt. Voor kinderen en jongeren met een spraakbeperking maakt dit het meedoen aan school en gemeenschap nog moeilijker. Kerk in Actiepartner Talk heeft een speciale communicatie-app ontwikkeld waarmee deze kinderen en jongeren met afbeeldingen zinnen kunnen maken die direct worden omgezet in gesproken of geschreven berichten. Familie, leraren en begeleiders kunnen reageren, zodat ze gehoord worden, verhalen kunnen delen en weer kunnen deelnemen aan het sociale leven. De app wordt ook gebruikt voor soldaten die door trauma's in zichzelf gekeerd zijn of door verwondingen nauwelijks nog kunnen praten.

Zie ook:

<https://kerkinactie.protestantsekerk.nl/projecten/een-stem-voor-wie-niet-spreken-kan> voor meer informatie

20 september: Pax voor vrede

Het doel van de Vredesweek is om inspirerende initiatieven zichtbaar te maken die in Nederland bijdragen aan een inclusieve en vreedzame samenleving. Samen met duizenden mensen komen we in actie en brengen we mensen op de been voor vrede. Heel Nederland wordt uitgenodigd om deel uit te maken van deze beweging. In het hele land worden honderden activiteiten georganiseerd: van filmavonden tot festivals, van maaltijden tot masterclasses, en van vieringen tot debatten. Al die lokale activiteiten komen samen in één nationale Vredesweek.

PAX stimuleert, motiveert en ondersteunt lokale initiatieven met een jaarthema, concrete werkvormen, materialen, en een speciale Vredesweek-website waarop alle activiteiten worden aangekondigd. Daarnaast voert PAX een landelijke publiciteitscampagne om media-aandacht te genereren voor deze belangrijkste week van het jaar. Net als vorig jaar is dit jaar het thema van de Vredesweek: **'Niets doen is geen**

optie.' Wanneer we geconfronteerd worden met onrecht en uitsluiting kunnen we niet wegstappen. We moeten actief verbinding zoeken, bruggen bouwen en mensen erkennen in hun volledige menselijkheid. Want vrede vraagt om actie: dus maak, bouw, pleit, doe, eis vrede. Dus stel jezelf en anderen de vraag **'Wat doe jij?'** voor vrede.

Tijdens de workshops van de startzondag op 20 september zullen we met jong en oud op heel verschillende manieren elkaar de vraag stellen: wat doe jij voor vrede? (Zie elders in deze Onderweg). Zie ook: <https://paxvoorvrede.nl> voor meer informatie

27 september: Protestantse kerk - missionair werk in Nederland - Geloof, hoop en liefde voor zinzoekers

Voor jongeren die niet naar de kerk gaan, maar wel op zoek zijn naar zingeving, organiseert de Protestantse Kerk het hele jaar door festivals, retraites en andere evenementen, soms groot, maar vaak ook juist lokaal en kleinschalig. Ook zijn er voor hen podcasts en andere vormen van online inspiratie. Zo richt de Protestantse Kerk zich op de toekomst door ook voor deze groep zinzoekers een plek van geloof, hoop en liefde te bieden, in welke vorm dan ook.

Door te investeren in deze vorm van missionair werk, werkt de Protestantse Kerk toekomstgericht: ze beweegt mee met de tijd, zonder de kern van het geloof te verliezen. Dit is een vernieuwende, hoopvolle manier om jonge mensen in aanraking te brengen met het evangelie. Daarom is dit een betekenisvol en actueel collectiedoel dat we van harte aanbevelen, om ook buiten de muren van de kerk zichtbaar te zijn als plek van geloof, hoop en liefde.

Zie ook:

<https://kerkinactie.protestantsekerk.nl/collecte-rooster/collecte-protestantse-kerk-2026-missionair-werk-nederland-zinzoekers/> voor meer informatie

GEDICHT VAN DE MAAND

Het carillon

(oorlogsjaar 1941)

*Ik zag de mensen in de straten
hun armoe en hun grauw gezicht, -
toen streek er over de gelaten
een luisteren, een vleug van licht.*

*Want boven in de klokketoren
na 't donker-bronzen urenslaan
ving, over heel de stad te horen,
de beiaardier te spelen aan.*

*Valerius: - een statig zingen
waarin de zware klok bewoog,
doorstrooid van lichter sprankelingen,
'Wij slaan het oog tot U omhoog.'*

*En één tussen de naamloos velen,
gedrongen aan de huizenkant
stond ik te luist'ren naar dit spelen
dat zong van mijn geschonden land.*

*Dit sprakeloze samenkomen
en Hollands licht over de stad -
Nooit heb ik wat ons werd ontnomen
zo bitter, bitter liefgehad.*

Ida Gerhardt (1905-1997)

In: Het veerhuis, 1945

De 'ik' loopt door de stad en schetst een beeld van armoede en grauwheid. Dan begint het carillon te klinken. Het is een stuk van Valerius (1575-1725)
Het citaat 'Wij slaan het oog tot U omhoog' is afkomstig uit Valerius' lied 'O Heer, die daar des hemels tente spreidt' van 1585 (lied Valerius met bladmuziek en muziek). Het zal geen toeval zijn, dat Ida Gerhardt juist deze regel aanhaalt. In deze liedregels kijkt de mens omhoog, in het vertrouwen dat de Heer in staat is, om de mens 'in angst en nood' te 'verlossen'. De tekst heeft dus een duidelijke religieuze betekenis en biedt hoop in een benarde situatie.
Het gedicht vervolgt met de 'ik' die blijft staan luisteren. Het eindigt dan met de beroemd geworden regels 'Nooit heb ik wat ons werd ontnomen / zo bitter, bitter liefgehad'.

Joleen Kruijt

COLUMN

Eco-systeem of ego-systeem?

Meteorologe Helga van Leur en gedragspsycholoog Reint Jan Renes hebben een boek geschreven over de moeilijkheid van klimaatbewuste keuzes. Het boek heeft als titel 'Alleen als jij het ook doet', wat verwijst naar één van de drempels voor bewuste keuzes: je wilt niet als enige 'moeilijk doen', als er bij de barbecue als vanzelfsprekend alleen vleesgerechten worden klaargemaakt. Maar als iemand anders ook graag vegetarische varianten wil is het makkelijker om daar ook zelf om te vragen.

Hoewel 70 % van de Nederlanders zich zorgen maakt over het klimaat blijkt het moeilijk om hierover met anderen te praten of om duurzame keuzes te maken. Helga en Reint Jan onderscheiden 'monsters' die we in ons hebben die duurzame keuzes lastig maken. Het ene monster wil een snelle, makkelijke keuze (vaak de minder duurzame die veel makkelijker te vinden is). Een ander monster gaat ervan uit dat de techniek alle klimaatproblemen in de toekomst wel zal oplossen (dus dat wij niets hoeven te veranderen in ons consumentengedrag). Ook het gevoel van 'Wat maakt mijn kleine bijdrage nu uit?' is erg bekend. U herkent ook vast wel het argument 'Ach, die ene keer kan toch wel wat minder duurzaam? Morgen doe ik het wel anders.' Weer een ander monster wil zich niet onderscheiden van wat 'iedereen' doet. Het beeld van wat 'iedereen' doet wordt echter vooral bepaald door media- en reclame-uitingen. Zo worden we overspoeld met reclames voor vakanties naar verre oorden, alsof het de gewoonste zaak van de wereld is.

Minder reclames voor klimaatonvriendelijke producten kan dan leiden tot duurzamere keuzes. Vanuit die gedachte heeft de gemeente Amsterdam per 1 mei een verbod ingevoerd op reclames voor vlees, cruiseschepen, goedkope tickets en dieselauto's. Dit verbod geldt voor de openbare ruimte en voor ov-stations.

Ego-systeem

Helga wordt vaak als spreker uitgenodigd en legt uit dat zij in haar presentaties vaak het verschil aangeeft tussen een ecosysteem en een egosysteem. Het ecosysteem stelt zij voor als een cirkel. Hierin is de mens onderdeel van de natuur met alle levende wezens. Het egosysteem daarentegen is een pyramide met de mens (eenzaam) aan de top. Alle lagen onder hem zijn alleen interessant voor zover ze hem (zichtbaar) van nut zijn.

We denken vaak dat we als verstandige mensen zelf wel onafhankelijk de beste oplossing kiezen, maar onze keuze is door onze omgeving al grotendeels voorgesorteerd. De uitgebreide (auto-)infrastructuur draagt bij aan de keuze voor de auto. We vinden het normaal dat beide kanten van de straat vol staan met geparkeerde auto's, terwijl die ruimte ook groener kan worden ingericht, wat voor veel meer mensen voordelen heeft. Ook is het vrij eenvoudig om een goedkoop vliegticket te kopen naar bijvoorbeeld Londen of Parijs. Een lage prijs en korte reisduur zijn daarbij argumenten, maar dan vergeten we dat we eerst naar het vliegveld moeten en dat we een paar uur van tevoren aanwezig moeten zijn. Ook ligt de eind-bestemming van budget-vliegreizen vaak ver van de eindbestemming af, waardoor aanvullend vervoer noodzakelijk is. Dit leidt allemaal tot extra kosten en reisduur. Deze steden zijn ook prima met de trein te bereiken, maar daar wordt minder voor geadverteerd.

Hoe dan wel?

Zoals slecht gedrag wordt gekopieerd wordt ook goed gedrag nagedaan. Geef dus het goede voorbeeld en spreek niet vanuit moreel superioriteitsgevoel, maar vanuit eigen emotie (Waarom koop je gebruikte spullen bij de kringloop? Welke nieuwe gerechten heb je leren kennen als je vegetarisch eet?) Vergroot je ecologische handafdruk (jouw duurzame, sociale bijdrage in gesprekken en contacten met anderen). Het vraagt extra inspanning om duurzame keuzes te maken, maar het kan verrassend en leuk zijn.

Bert Wolters

JEUGD

CRÈCHE

Uw kinderen (0-4 jaar) zijn van harte welkom bij de crèche in De Ruimte. U kunt uw kind voor de dienst (tussen 9.45-10.00 uur) brengen en na de dienst weer ophalen.

KINDERKERK

Tijdens de kerkdienst is er kinderkerk voor kinderen van 4 t/m 12 jaar. We beginnen in de kerk en gaan daarna naar De Ruimte.

Wij zijn weer begonnen!

Na een heerlijke zomervakantie zijn wij op zondag 23 augustus weer gestart met de kinderkerk. Net als de afgelopen jaren hebben we 2 groepen. Onze jongste groep kinderen bestaat uit kinderen die in groep 1 tot en met 4 op de basisschool zitten. De oudste groep kinderen zitten in groep 5 tot en met 8.

We mogen een nieuw gezicht (of nou ja... wie kent hem niet?) verwelkomen bij de leiding: Rob van Neck zal ons team gaan versterken! Heel veel plezier met de kinderen en welkom bij de kinderkerk leiding!

Rob zal zich ontfermen over de jongste groep, evenals Annemarie, Mirjam en Gerdien. De oudste groep zal geleid worden door Greetje, Francijn, Annelies en Gerdien (ja hoor, het klopt, het is dezelfde Gerdien als bij de jongste groep).

Wij zijn heel blij dat Rob ons team komt versterken (!) en zouden het fijn vinden als er nog één iemand met ons kinderkerk zou willen draaien, ongeveer 1x per maand. Het is ontzettend leuk om met de kinderen in gesprek te gaan over

geloof en dingen die hen bezighoudt. En daarnaast een leuke manier om in contact te zijn met andere ouders binnen onze gemeente.

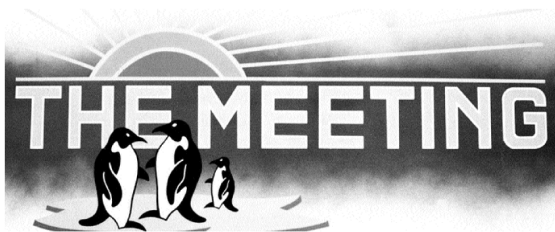
Geïnteresseerd of wil je meer weten? Neem contact met Annemarie op of spreek 1 van ons aan. We vertellen er graag meer over.

Startzondag kinderkerk: 30 augustus

Bij het verschijnen van deze Onderweg is de Startzondag al geweest. Traditiegetrouw is vrijwel alle kinderkerk leiding aanwezig, zodat de kinderen kunnen kennismaken met ons. Hoewel de meeste ons al zullen kennen. Maar nog veel belangrijker: om elkaar te leren kennen en elkaars naam. De namen kunnen nog wel eens vergeten zijn door die 6 weken zomervakantie... Door spelletjes te doen wordt ons geheugen weer opgefrist. We hopen dat we veel kinderen gezien hebben!

*Groetjes namens alle leiding van de kinderkerk,
Mirjam Knipping*

The Meeting is dé plek voor jongeren vanaf 12 jaar. Het is een plek om elkaar te ontmoeten op een ontspannen manier, maar ook om goede gesprekken te voeren en met zingeving bezig te zijn. In The Meeting is iedereen welkom, het is er altijd gezellig en je mag zijn wie je bent! Wil jij je aanmelden bij The Meeting? Vraag het inschrijfformulier op via jjw@jeugdwerkpgelst.nl

Voor het meest actuele programma, en het programma voor de komende maanden kun je kijken op de website www.pg-elst.nl/jeugd

Na een heerlijke vakantie met mijn gezin in het zonnige Frankrijk is het weer tijd om aan de slag te gaan. Het nieuwe seizoen staat voor de deur en wat heb ik er zin in! Het zeilkamp van 11 tot 13 september, de startzondag, het startmoment met de kerkdienst, de eerste meetkring, de start van de basiscatechese en nog zoveel meer staan alweer op de planning.

Er borrelen volop mooie plannen en nieuwe ideeën. Heerlijk om samen met anderen weer aan de slag te gaan en te zien wat er allemaal ontstaat.

Vorig jaar ben ik begonnen met een 12+ moment tijdens de kerkdienst, één keer per maand. Dat bleek zo goed aan te slaan dat we dit, dankzij de samenwerking met verschillende ouders, vanaf dit seizoen twee keer per maand kunnen aanbieden. Ook het aantal jongeren dat betrokken is bij onze gemeente is het afgelopen jaar ontzettend gegroeid. Dat betekent dat we komend jaar op donderdagavond tijdens de meetkring met zo'n 15 tot 20 jongeren bij elkaar zullen zijn. Ontzettend mooi om te zien!

Om deze avonden samen vorm te geven, ben ik nog op zoek naar een paar enthousiaste vrijwilligers die af en toe op donderdagavond willen aansluiten. Een goed gesprek, een leuk

spelletje en goede muziek vormen de basis van deze avonden. Eigenlijk is het gewoon een avondje bankhangen met de nieuwe generatie en geloof me: het is echt een feest!

Alvast voor in de agenda

Op 4 oktober vieren we een gezellige gezinsdienst rondom het bekende Bijbelverhaal van de ark van Noach. We stappen samen aan boord van de grote ark en beleven het verhaal van Noach en de dieren die meegingen op hun grote reis. Een dienst vol dieren, avontuur, muziek en samen vieren! Jong en oud zijn van harte welkom. Stap je met ons mee aan boord?

Lisette Brandsma

CONTACTPERSONEN VOOR THE MEETING:

Lisette Brandsma	contactpersoon
vacant	voorzitter Meetingcommissie
Internet:	www.pg-elst.nl/jeugd

MUZIEK

Orgelconcert

Op zondag 6 september verzorgt Johan Luijmes het orgelconcert. Na prachtige concerten van Dirk Luijmes in juli en Jan Pieter Lanooy in augustus is het op 6 september de beurt aan de Arnhemse stadsorganist Johan Luijmes, inderdaad de broer van 'onze' Dirk. In het orgelconcert, met de titel 'Voor en door Maria', staan composities over de hymne Ave Maris Stella (Maria, sterre der zee) en het Magnificat (lofzang op Maria) centraal. Op het programma staan werken van Johann Sebastian Bach en Delphin Strungk (een zeventiende-eeuwse Duitse organist), met de melodie van 'Meine Seele erhebt den Herren' als uitgangspunt.

Daarnaast klinkt het 'Ave Maris Stella' in composities uit alle tijden: van René Vierende (eind negentiende eeuw), Marcel Dupré (eerste helft twintigste eeuw), Jean Titelouze (begin zeventiende eeuw) en Flor Peeters (twintigste eeuw). Luijmes bespeelt beide orgels. Het concert begint om 12.00 en is vrij toegankelijk. Na afloop is er een collecte.

Namens Orgelstichting Elst, Peter de Leeuw

Concert Audite Nova: 'We the People'

Viering of verzet: 250 jaar USA in koormuziek

Zondag 20 september 2026

15.30 uur in de Grote Kerk Elst.

'We the People'

In 2026 bestaan de Verenigde Staten van Amerika 250 jaar; in 1776 scheidden 13 staten zich af van Engeland. Hun vertegenwoordigers stelden een grondwet op, die begint met de beroemde woorden 'We the People'. Wie waren die mensen die toen de VS stichtten en wie zijn de mensen die nu de VS vormen? Die laatste vraag staat centraal in het concert, waarin Audite Nova in 15 koorwerken 17 hedendaagse Amerikanen centraal stelt.

Viering of verzet?

Rond 4 juli werd het jubileum van de onafhankelijkheid grootscheeps gevierd. Maar is het gezien de politieke en sociale ontwikkelingen in de VS -die over de hele wereld hun invloed doen gelden- een moment van viering of juist van verzet? Op 3 november vinden in de VS de Midterms-verkiezingen plaats. Een spannend moment omdat de uitslag hiervan voor een nieuwe machtsbalans tussen president Trump en het congres kan zorgen.

Programma

Kamerkoor Audite Nova presenteert rond het thema 'We the People' 15 hoogtepunten uit de Amerikaanse koormuziek. Het programma bevat enkele spirituals, werken van bekende componisten als Samuel Barber, Charles Ives en Philip Glass en recent werk van onder anderen Ysaÿe Barnwell, Caroline Shaw, Julia Wolfe en John William Griffith II.

**Stichting
Algemene Hulpdienst Overbetuwe**

Hulp bij personenvervoer, kleine klusjes in en om het huis, boodschappen en tuinonderhoud.

0481-374926 (op werkdagen van 09.00 – 10.00 uur)

info@hulpdienstelst.nl

www.hulpdienstelst.nl

Deze stukken worden gekoppeld aan één of twee personen uit de Amerikaanse actualiteit.

Zij vormen een doorsnee van de huidige Amerikaanse samenleving in al zijn facetten: meerderheden en minderheden, machthebbers en hun kiezers en uitdagers, mensen uit alle hoeken van de samenleving.

Het schilderij 'Declaration of Independence' van John Trumbull

Deze verzameling van 17 personen vormt een reactie en een antwoord op het beroemde schilderij van John Trumbull waarop het ontstaan van de Verenigde Staten wordt verbeeld en dat in het Capitool van Washington hangt. Op dit schilderij tellen we 47 personen: allemaal mannen, wit, van middelbare leeftijd en in goede doen. Een historisch, maar niet een heel representatief beeld.

Het koor

Audite Nova treedt graag op in de Grote Kerk in Elst. Gemeenteleden Ineke Boschloo en Ellen van 't Veer zijn al vele jaren actief binnen het koor en zingen ook nu weer mee.

Het koor zingt onder leiding van dirigent Felix Hirn.

Entree € 17,50 (korting met CJP en voor kinderen t/m 12 jaar). Meer informatie en kaartverkoop via www.auditenova.nl.

DIVERSEN

Openingstijden Tempel-Kerkmuseum

Het Tempel-Kerkmuseum is geopend:

- Van 1 april tot 1 november:
elke zaterdag van 13.30-16.30 uur
- In juli en augustus ook zondag's van
13.30-16.30 uur
- Van 1 november tot 1 april:
elke 1e zaterdag van de maand van 13.30-16.30 uur

Rondleiding om 14.00 uur (€ 6,00 p.p., € 3,00 kinderen t/m 12 jaar). Romeinse Ruimte en Crypte alleen toegankelijk met rondleiding.

Voor rondleidingen buiten de openstelling kunt u een afspraak maken via de koster (koster@pg-elst.nl)

Voor actuele informatie:
www.tempelkerkmuseum.nl

Open Monumentendagen

Tijdens het weekend van Open Monumentendagen is het museum geopend op zaterdag 12 september en zondag 13 september van 13.30 - 16.30 uur. Beide dagen is het museum gratis toegankelijk.

Ter gelegenheid van Elst 1300 zijn ook de panelen van de tentoonstelling Van Werenfried naar Sint Werenfridus nogmaals te zien. De bruiklenen van de tentoonstelling zijn niet aanwezig. De panelen vertellen het verhaal van de missionaris Werenfried, die later Sint Werenfridus werd en nog steeds een belangrijke rol in Elst speelt.

Van harte welkom!
De museumcommissie

*Het verhaal van Werenfried in de torenhal
(Tempel-Kerkmuseum)*

DE TORENHAAN ZEGT ER HET ZIJNE VAN...

**Meer jongeren naar
The Meeting!**

Kom jij er ook bij?